

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΚΟΜΙΔΗΣ ΤΟΥ ΛΕΙΨΑΝΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ

Τήν Πέμπτην, 13^η/26^η Ὀκτωβρίου 2023, ἐωρτάσθη ὑπό τοῦ Πατριαρχείου ἡ μνήμη τῆς ἐπανακομιδῆς τοῦ λειψάνου τοῦ ὁσίου πατρός ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου.

Κατά τήν ἡμέραν αὐτήν, ἡ Ἐκκλησία ὅλη, ἰδίᾳ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων, ἐνθυμεῖται ὅτι τήν 13^η /26^η Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1965 ἔφθασεν εἰς Ἱεροσόλυμα τό λείψανον τοῦ ὁσίου Πατρός ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου ἀπό τήν Βενετίαν, εἰς τήν ὁποίαν εἶχε μετενεχθῇ ὑπό τῶν Σταυροφόρων. Τό τίμιον καί ἄφθαρτον λείψανον τοῦ ὁσίου Σάββα ἐδόθη εἰς τήν ἐκκλησίαν, εἰς τήν ὁποίαν ἀνήκει ὑπό τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας μετά τήν ἄρσιν τῶν ἀναθεμάτων καί τήν ἔναρξιν διαλόγου μεταξύ τῆς Ὁρθοδόξου καί τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας τό ἔτος 1964.

Διά τήν μετακομιδὴν τοῦ λειψάνου μετέβησαν τότε εἰς Βενετίαν οἱ μακαριστοὶ Μητροπολίτης Πέτρας Γερμανός καί Καισαρείας Βασίλειος, ὁ Πνευματικός τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Σάββα Ἀρχιμανδρίτης π. Σεραφεῖμ καί ὁ νῦν Μητροπολίτης Ναζαρέτ κ. Κυριακός, ὢν τότε διάκονος. Μετά τήν ὑποδοχὴν εἰς τήν πύλην τοῦ Δαυΐδ, τό λείψανον ἐτέθη διὰ προσκύνησιν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα εἰς τόν Πανίερων Νάον τῆς Ἀναστάσεως καί ἀκολούθως μετηνέχθη εἰς τήν Μονήν, τήν ὁποίαν ὁ Ὁσιος Σάββας ἱδρύσας διὰ νά παραμένῃ πηγὴ εὐλογίας καί ἰάσεως τῶν Ἀγιοσαββιτῶν Πατέρων καί τῶν προσκυνητῶν.

Τό γεγονός τοῦτο ἐωρτάσθη κατὰ τό ἔτος τοῦτο δι' ἀγρυπνίας ὑπό τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἑλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ, συλλειτουργούντων, τοῦ Πνευματικοῦ τῆς Μονῆς π. Εὐδοκίμου, τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς τῶν Ποιμένων καί Μπετζάλλας Ἀρχιμανδρίτου π. Ἰγνατίου, ψάλλοντος τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Συμεών, μετεχόντων μελῶν τοῦ ποιμνίου ἐκ τῶν κατεχομένων μόνον περιοχῶν Βηθλεέμ, Μπετζάλλας καί Χωρίου τῶν Ποιμένων, οὐχὶ δέ καί ὑπό τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου, λόγῳ τῆς κρατοῦσης ἐμπολέμου καταστάσεως, ἀποστείλαντος ὅμως τήν κάτωθι προσφώνησιν Αὐτοῦ:

«*Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ καί τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη, εὐφράνθητε δίκαιοι ἐν τῷ Κυρίῳ καί ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιωσύνης αὐτοῦ*», (Ψαλμ. 96, 11-12). [*Φῶς ἀνέτειλε εἰς τοὺς δικαίους καί εὐφροσύνη εἰς τοὺς εὐθεῖς κατὰ τήν καρδίαν. Εὐφράνθητε δίκαιοι διὰ τοῦ συνδέσμου σας μετά τοῦ Κυρίου καί ἀναπέμψατε δοξολογίαν μνημονεύοντες τήν Ἀγιότητά Του*], ἀναφωνεῖ ὁ ψαλμωδός.

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἅγιοι Πατέρες καί Ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί,

Δόξαν καί εὐχαριστίαν ἀναπέμπει σήμερον τῷ ἁγίῳ Τριαδικῷ Θεῷ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων ἀγία Ἐκκλησία ἐπὶ τῇ ἐπανακομιδῇ τοῦ ἱεροῦ σκηνώματος Σάββα τοῦ ἡγιασμένου ἐν τῇ ὁμωνύμῳ Λαύρᾳ αὐτοῦ.

Ἡ ὑπό τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἀποδιδομένη τιμὴ εἰς τά ἱερά

λείψανα τῶν ἁγίων αὐτῆς ἀποτελεῖ πρᾶξιν πίστεως καί ὁμολογίας εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί τοῦτο διότι κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον, «εἰ δέ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν οὐδέ Χριστός ἐγήγερται· εἰ δέ Χριστός οὐκ ἐγήγερται, κενόν ἄρα τό κήρυγμα ἡμῶν, κενή δέ καί ἡ πίστις ὑμῶν», (Α' Κορ. 15, 13-14).

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τὰ λείψανα τῶν ἁγίων διακρίνονται διὰ τὴν χάριν αὐτῶν, τὴν ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὡς ἀκούσωμεν τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου λέγοντος: «ἔστι γάρ, ἔστι τὸν μετὰ πίστεως ἐνταῦθα παραγινόμενον μεγάλη καρπώσασθαι ἀγαθὰ· οὐδέ γάρ τὰ σώματα μόνον ἀλλὰ καί αὐταί αἱ θῆκαι τῶν ἁγίων πνευματικῆς εἰσι πεπληρωμέναι χάριτος. Εἰ γάρ ἐπὶ Ἑλισσαίου τοῦτο συνέβαινε, καί θήκης νεκρός ἀψάμενος τοῦ θανάτου τὰ δεσμά διέρρηξε καί πρὸς ζωὴν ἐπανῆλθε πάλιν πολλῷ μᾶλλον νῦν ὅτε δαψιλεστέρα ἡ χάρις, ὅτε πλείων ἡ τοῦ Πνεύματος ἐνέργειά ἐστι, καί θήκης μετὰ πίστεως ἀψάμενον πολλὴν ἐκεῖθεν ἐπισπάσασθαι δύναμιν. Διὰ τοῦτο καί τὰ λείψανα τῶν ἁγίων εἶασεν ἡμῖν ὁ θεός, βουλόμενος ἡμᾶς πρὸς τὸν αὐτὸν ἐκείνοις χειραγωγῆσαι ζῆλον, καί λιμένα τινὰ παρασχεῖν καί παραμύθιον ἀσφαλές τῶν ἀεὶ καταλαμβανόντων ἡμᾶς κακῶν». [Καί ἀπλούστερον· διότι εἶναι δυνατόν, εἶναι δυνατόν ἐκεῖνος πού ἔρχεται ἐδῶ μέ πίστιν νὰ καρπωθῇ μεγάλη ἀγαθὰ, διότι ὅχι μόνον τὰ σώματα, ἀλλὰ καί οἱ ἴδιες οἱ λάρνακες τῶν ἁγίων εἶναι γεμάτες ἀπὸ πνευματικὴν χάριν. Ἐάν δηλαδή αὐτό συνέβηκε στήν περίπτωσιν τοῦ [Προφήτου] Ἑλισσαίου καί νεκρός πού ἄγγιξε τὴν λάρνακα ἔσπασε τὰ δεσμά τοῦ θανάτου καί ἐπανῆλθε πάλι στήν ζωή, πολύ περισσότερο τώρα πού ἡ χάρις εἶναι ἀφθονότερη, τώρα που ἡ ἐνέργεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἶναι περισσότερη, ἐκεῖνος πού θὰ ἀγγίξῃ λάρνακα μέ πίστιν, θὰ λάβῃ πολλὴν δύναμιν ἀπὸ ἐκεῖ. Διὰ τοῦτο καί μᾶς ἄφησε ὁ θεός τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, θέλοντας νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ πρὸς τὸν ἴδιον ζῆλον μέ ἐκείνους καί νὰ μᾶς προσφέρῃ κάποιο λιμάνι καί ἀσφαλῆ παρηγοριά διὰ τὰ κακά πού μᾶς συμβαίνουν πάντοτε].

Τό γεγονός ὅτι τὰ ἱερά λείψανα τῶν ἁγίων εἶναι φορεῖς τῆς χάριτος τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀποτελεῖ τρανὴν ἀπόδειξιν ὅτι τὰ νεκρά σώματα τῶν δικαίων καί ἁγίων καταγγέλλουν τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ὡς ἐναργέστατα διδάσκει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός λέγων: «Οὗτοι ταμιεῖα θεοῦ καί καθαρά γεγόνασι καταγῶγια· ἐνοικήσω γάρ ἐν αὐτοῖς», ὁ θεός φησι, «καί ἐμπεριπατήσω καί ἔσομαι αὐτῶν θεός», (Β' Κορ. 6,16). «Ὅτι μὲν οὖν ψυχαὶ δικαίων ἐν χειρὶ θεοῦ καί οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος», (Σοφ. Σολ. 3,1) φησὶν ἡ θεία Γραφή. Ὁ θάνατος γάρ τῶν ἁγίων ὕπνος μᾶλλον ἔστι ἢ θάνατος. «Ἐκοπίασαν γάρ εἰς τὸν αἰῶνα καί ζήσονται εἰς τέλος», (Ψαλμ. 48,9-10) καί «Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ», (Ψαλμ. 115,6). Τί οὖν τιμιώτερον τοῦ ἐν χειρὶ εἶναι θεοῦ; Ζωὴ γάρ ἐστιν ὁ θεός καί φῶς καί οἱ ἐν χειρὶ θεοῦ ὄντες ἐν ζωῇ καί φωτί ὑπάρχουσιν».

[Καί ἀπλούστερον· Αὐτοὶ ἔγιναν ναοὶ τοῦ θεοῦ καί καθαρά καταλύματα «ἐνοικήσω γάρ ἐν αὐτοῖς», λέγει ὁ θεός «καί ἐμπεριπατήσω καί ἔσομαι αὐτῶν θεός», ὅτι λοιπὸν «ψυχὰς δικαίων ἐν χειρὶ θεοῦ καί οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος» τό λέγει ἡ θεία Γραφή· διότι ὁ θάνατος τῶν ἁγίων εἶναι μᾶλλον ὕπνος παρά θάνατος. «Ἐκοπίασαν γάρ εἰς τὸν αἰῶνα καί ζήσονται εἰς τέλος» καί «τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ». Τί λοιπὸν πῶς πολύτιμο ὑπάρχει ἀπὸ τὸν νὰ εἶναι κανεῖς στὰ χέρια τοῦ θεοῦ; Διότι ὁ θεός εἶναι ζωὴ καί φῶς καί ὅσοι βρίσκονται στὰ χέρια τοῦ θεοῦ ὑπάρχουν στή ζωὴ καί στό φῶς].

Αὐτό τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, τό φῶς δηλονότι καί ἡ ζωὴ

τοῦ Θεοῦ. «Ἐγὼ εἰμι τό φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί οὐ μή περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τό φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰωάν. 8,12). Καί «ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καί ἡ ζωή», (Ἰωάν. 11,25), λέγει Κύριος.

Ὁ Πατήρ ἡμῶν Σάββας ἠκολούθησε τόν Χριστόν, περιπατῶν ἐν τῷ φωτί Αὐτοῦ, διό καί ἔλαβε τό φῶς τῆς ζωῆς, τούτέστιν τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ ἀφ' ἐνός, καί ἔτυχε τῆς ἀφθαρτοποιήσεως τοῦ πηλοῦ αὐτοῦ, δηλονότι τοῦ σώματός του ἀφ' ἑτέρου. Τό ἀφθαρτον σκῆνωμα τοῦ ἡγιασμένου Πατρός ἡμῶν Σάββα ἀποτελεῖ ἀκένωτον πηγὴν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀναβλύζει εὐωδία καί ἱαματικὴ θεραπευτικὴ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἰδοὺ λοιπόν, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἡ σημασία τῶν ἀγίων λειψάνων καί ἰδού ὁ λόγος, διὰ τόν ὁποῖον ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία ἀποδίδει ἰδιαιτέραν τιμὴν εἰς τὰ λείψανα τῶν ἀγίων καί δικαίων αὐτῆς. Ἄς ἀκούσωμεν καί πάλιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ: «Ὅτι διὰ μέσου τοῦ νοῦ ὁ Θεός ἔγινε ἔνοικος στὰ σώματα [τῶν δικαίων] τό λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. «οὐκ οἶδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ὑμῖν Πνεύματος Ἁγίου ἐστίν;» (Α' Κορ. 6,19) «Ὁ Κύριος τό Πνεῦμά ἐστι», (Β' Κορ. 3, 17). Πῶς λοιπόν μπορούμεν νά μὴν τιμῶμεν τοὺς ἐμψύχους ναοὺς τοῦ Θεοῦ, τὰ ἔμψυχα τοῦ Θεοῦ σκηνώματα; Διότι αὐτοὶ ζῶντες στάθηκαν μπροστά εἰς τόν Θεόν μετὰ παρρησίας».

Τοιοῦτος ἔμψυχος ναὸς τοῦ Θεοῦ ἀνεδείχθη καί ὁ θεοφόρος Πατήρ ἡμῶν Σάββας, τοῦ ὁποίου ὁ θάνατος ὕπνος μᾶλλον ἐστὶ ἢ θάνατος, ὡς μαρτυρεῖ τοῦτο καί ὁ ὑμνωδὸς λέγων: «Μέτριος, ἄκακος, πρᾶος, ἀπλοῦς, ἡσύχιος, ὡς χρηματίσας Πάτερ, ὑπὲρ ἄνθρωπον ὄντως, καί ἄυλος ἐν ὕλῃ οἶκος Θεοῦ καθωράθης πανάξιος; τάς ἐξ αὐτοῦ προϊούσας σοὶ δωρεάς συμπαθῶς διαπορθεύων ὑμῖν».

Ἡμεῖς δέ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, οἱ τιμῶντες τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου Πατρός ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου παρακαλέσωμεν αὐτόν καί τὴν ὑπερευλογημένην θεοτόκον καί Μητέρα τοῦ Θεοῦ λέγοντες: Χριστόν ἱκετεύσατε δωρηθῆναι τῷ κόσμῳ καί τῇ περιοχῇ ἡμῶν εἰρήνην καί τό μέγα ἔλεος. Ἀμήν. Ἐτη πολλά καί εἰρηνικά».

Ἡ συνοδεία τῶν Πατέρων ἐπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, διελθοῦσα κατὰ τό ἔθος ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀββᾶ Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας